

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 149/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen koulukiusaamisesta toisen asteen oppilaitoksissa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Emma Karin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 149/2020 vp:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy toisen asteen oppilaitoksissa tapahtuvaan kiusaamiseen ja häirintään puuttumiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma sisältää lupauksen syrjimättömyydestä. Ihmisoikeudet ja ihmisarvo korostuvat. Niiden pohjalle rakennetaan tasa-arvoista Suomea. Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi on suvaitsevainen, esteetön sekä kunnioittaa ja edistää jokaisen ihmisoikeuksia. Suomessa on nollatoleranssi kiusaamiselle ja rasismille. Ihmisoikeuksien kunnioittamisessa noudatetaan Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimusta ja sen lisäpöytäkirjoja.

Hallitusohjelman mukaan oppilaitosten yhteisöllistä toimintakulttuuria sekä oppilaiden ja opiskelijoiden roolia ja vaikutusmahdollisuuksia koulu yhteisöissä vahvistetaan. Koulukiusaamiselle asetetaan nollatoleranssi ja oppilaitosten henkilöstölle sekä oppilaille ja opiskelijoille tarjotaan kiusaamisen tunnistamiseen ja siihen puuttumiseen liittyvää koulutusta. Otetaan huomioon myös syrjivän kiusaamisen tunnistaminen ja ennaltaehkäisy. Laajennetaan hyväksi havaittuja käytäntöjä valtakunnallisesti ja turvataan vaikuttavien hankkeiden jatko.

Hallitusohjelman mukaisesti ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa vahvistetaan erityisesti kokonaisten opiskelupäivien ja -viikkojen toteutumista sekä työpaikoilla tapahtuvaa oppimista ja oppisopimuskoulutuksen kehittämistä tukien. Ministeriö laatii yhdessä koulutuksen järjestäjien kanssa mallin kokonaisten koulupäivien toteuttamisesta työpaikoilla tapahtuvaa oppimista hyödyntäen ja paikallisia innovaatioita suosien. Opettajien määrää lisätään ammatillisessa koulutuksessa. Toisen asteen koulutuksessa havaittuihin laatuongelmiin puututaan välittömästi, jotta koulutuksen laatua, opettajien työskentelyedellytyksiä ja nuorten hyvinvointia voidaan tietopohjaisesti vahvistaa kaikissa ammatillisissa oppilaitoksissa. Erityisesti otetaan huomioon lähiopetus- ja ohjausresurssien riittävyys muuttuneisiin vaatimuksiin nähden. Oppimisen vaikeuksien moninaisuus edellyttää ammatillisen koulutuksen pedagogisten menetelmien vahvistamista ja päivittämistä. Näiden toimien kautta voidaan myös puuttua opiskelijoiden kiusaamisen ja häirintään aiempaa paremmin.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 149/2020 vp

Lukiolain (714/2018) 40 §:n 1 momentin mukaisesti ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 80§:n 1 momentin mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee suojata opiskelijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 13 §:n mukaan oppilaitoskohtaiseen opiskeluhoitosuunnitelmaan on muun muassa kirjattava suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä ja toimenpiteet opiskeluhoitosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraimiseksi. Koulutuksen järjestäjän on seurattava oppilaitoksen opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista. Suunnitelmia laadittaessa tulee ottaa huomioon sekä opiskelijoiden keskinäiset että opiskelijoiden ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet oppilaitoksessa. Suunnitelman tulee sisältää kuvaukset kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemisestä ja niihin puuttumisesta, edellä mainittujen asioiden käsittely yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla, yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta, yhteistyö huoltajien kanssa, yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa, suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille, suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi

Hallituksen tavoitteena on, että oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja vahvistetaan kaikilla koulutusasteilla, jotta lapset ja nuoret saavat tarvitsemaansa tukea. Sitovista mitoituksista säädetään toisen asteen opiskeluhoollon palveluihin.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaan ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa ja valmentavassa koulutuksessa olevalla opiskelijalla oikeus opiskelijahuoltoon ja opiskelijahuollon palveluihin. Opiskelijalla on oikeus saada eri oppimisympäristöissä sellaista opetusta ja ohjausta, joka tukee opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi.

Lukiolaissa on vahvistettu opiskelijan oikeutta opinto-ohjaukseen, mikä on otettu huomioon myös uusien opetussuunnitelman perusteiden valmistelussa. Opinto-ohjausta tullaan vahvistamaan oppivelvollisuuden laajentamisen koskevassa lainsäädännössä mm. ulottamalla jälkiohjausvelvoite ammatilliseen koulutukseen sekä vahvistamalla perusasteen jälkeistä nivelvaihetta.

Hallitus katsoo, että kirjallista kysymystä koskevat säännökset ovat lähtökohtaisesti ajantasaiset. Säännösten mukaisen toimintakulttuurin luominen oppilaitoksiin ja eri toimijoiden välille vaatii toimintakulttuurin edelleen kehittämistä, asian tärkeyden korostamista ja muutoksen seuranta.

Helsingissä 26.3.2020

Opetusministeri Li Andersson